

relam intentare, si præteritus sit, aut exhaeredatus; quia solum juxta voluntatem, non præter illam, seu contra succedat conceditur. Rursum dispensatus ut ab intestato succedat prædictis personis, nequibit evertere testamentum. Vtrumque tenet cum pluribus Mathienz. in l. 10. gloss. 1. tit. 8. lib. 5. Recopilat, qui in legitimatione sic coarctata loquitur, quod in dispensatione à fortiori servandum erit, qua strictius est accipienda. D. Covarruv. de marim. part. 2. cap. 8. §. 8. a num. 2.

61 At ubi scriptum fuerit, Ex testamento, & ab intestato succedat, etiam actio contra testamentum concessa censetur, ut tot juribus id comprobavimus suprà, ex num. 46. præter alia, quæ D. Covarruv. hoc cap. 1. num. 1. ad finem, expedit. Ratio qua redi potest, est quia ex usu loquendi communis, non omnino refragante verborum proprietate, ut ex præmissis suprà, maximè num. 40. apparet, per hujusmodi clausulam omnimoda successio confertur, sive defunctus cum testamento deceperit, sive intestatus, qua generalitate successio per eversionem supremæ voluntatis continetur: & licet verbum, Ex testamento, per se, & verbum ab intestato, similiter per se positum, non tribuant actionem contra testamentum, ut prouper asserebamus, eadem tamen simili expressa hunc effectum operantur ob sermonis universalitatem; nam singula quæ non prosumt, multa collecta juvant, cap. Cūm causam 13. & ibi glossa finalis de probat. I. Spadonum 17. §. Qui iura, ff. de excusa. tutor. Quod si ita non esset, credi nequit, in Constitutionibus Regiis, & Imperialibus tam frequenter usurpari hæc verba, ubi successio contra testamentum tribuitur, nisi sub eisdem illa veniret, maximè cùm verborum proprietas in legibus dubitationis tollendæ gratiæ exactissimè observanda sit, ne captiose interpretatione locus relinqueretur, cap. Erit autem, 4. distinct. secundum quæ accipiendum est quod suprà, num. 43. & alibi scriptissimus, nempe sub successione ab intestato comprehendendi jus adversus testamentum, per quod via ad illam aperitur; nam absolute non procedit, ita ut quoties datur successio ab intestato, competit actio contra testamentum; loquuti enim sumus juxta subjectam materiam, ac quæstionem, de qua agitur, quando simili & generaliter indulgetur alicui, ut ex testamento, & ab intestato liberis aut parentibus succedat; tunc si quidem actio ad infringendam supremam voluntatem verbo Ab intestato continetur; secus 6 per se ponatur, & limitate concedatur successio ab intestato, cùm agi non possit contra testamentum, ut præmissum; nam limitata causa limitatum producit effectum, l. In agris, ubi DD. ff. de acquir. rer. domin.

Ibi: Quicquid tamen sit de illa controversia.

62 Consule Petr. Gregor. Syntagmat. libro 43. cap. 2. per totum, qui tenet per bonorum possessionem contra tabulas causam testati ad intestati reduci, licet Prætor solus hæredem facere non possit, §. Quos autem, Instut. de bonorum possessione.

Ibi: Illud mihi videor jure assertare posse.

Ita observatum est suprà, num. 50. & de aliis, quæ hic subsequuntur, satis est dictum.

Vers. Secunda ratio, qua utebamur.

Sed replicari poterit adversus solutionem istam, quia verisimile non est, in tot. juribus præmissam esse mentionem successionis contra testamentum, nisi sub verbis, Ex testamento, & ab intestato, subintelligeretur, ut diximus num. 61.

Vers. Tertia ratio.

Quoad priorem partem argumenti Iasonis re- 64 sponsioni D. Covarruv. dici potest, quod in ea clausula verbum, Ex testamento, significat, ut post legitimatus, aut dispensatus succedere, factio testamento, non solum secundum voluntatem, si institutus reperiatur, sed etiam contra eam infringens testamentum, si prætereat, aut iniuste exhaeredetur, sicut accipitur in §. Sunt autem, Instut. de bono. possess. quod haud temere defendi posset.

Vers. Quibus diligenter.

Quanquam D. Covarruv. opinio probabilis admodum sit, tum propter fundamenta ab eodem late præmissa, tum ob tanti magistri autoritatem, tamen in contraria magis propensa mens est, duce doctissimo Gregorio Lopez, propter leges plurimas, quæ per verba illa, Ex testamento, & ab intestato, jus succedendi contra testamentum tribuerunt. Nec refert, quod D. Covar. responderet id concedi non virtute sermonis, sed ex natura actus legitimationis, aut alterius dispositionis, secundum quam successio adversus testamentum competit, etiæ in lege, vel rescripto non exprimatur. Verum hoc ideo displiceret, quia non tam assidua esset hic loquendi stylus apud Legislatores, si eorum constitutiones egrent ampliatione & supplemento ex aliis legibus, ut assertum est suprà, num. 61.

Ibi: Hinc denique deducitur.

Sic prænotatum est, ac juribus comprobatum 66 suprà, num. 59. Sed queri potest, an sic dispensatus ut succedat ab intestato, possit ex testamento hæres existere, cùm ab utraque successione jure remotus esset? Nam affirmativa pars suadetur ex regula, quod conceitto quod est plus, & quod minus est censetur indultum, l. Non debet cui 22. ff. de regul. jur. l. 3. §. 12. ff. de statib. Facit etiam, quia hoc est Principis beneficium, quod latè ac benignè interpretandum est, l. ult. ff. de constitut. Princip. Sed contrarium probatur ex eo, quod cum hoc privilegium sit, debet strictè accipi, & regula dicta legis Non debet, in privilegiis non obtinet locum, ut dixi suprà, lib. 1. cap. 16. num. 14. & 24. & cap. 17. num. 139. Potest sanè responderi, quod si ex susceptione filii dispensati per testamentum alicui præjudicium generetur, impeditur hæres existere, quia privilegium, quāvis beneficium Re-

C A P U T X X I I .

D E origine sacrosancti Missæ sacrificii constat, quia Christus Dominus supra ante Passionem nocte, corporis & sanguinis sui Sacramentum consecravit, illud instituit, cap. Quia corpus 35. de consecrat. dist. 1. l. 54. tit. 4. p. 1. Card. Baron. Annal. anno 34. & ibi Spondan. in ejus Epitom. num. 15. Gulielm. Durant. in rational. Divin. Officior. lib. 4. cap. 1. Sed primum post Christum celebrasse Apostolum Jacobum minorém, Alphæum cognomine, fertur, cui ceteri Apostoli tantum honorem ob singularem virtutem præstantiam detulerunt. Verum alii hæc accipiunt de solemnis in Pontificalibus celebratione. Durant. num. 7. & in cap. Jacobus 47. de consecrat. dist. 1. dicitur eundem Apostolum ritum celebrandæ Missæ in scriptis tradidisse. Vide infra, num. 13.

Ad quod sacrificium significandum Apostoli Petrus & Paulus Latinis vocem Missam tradiderunt. Spondan. post Baron. sup. num. 16. cuius antiquitas constat ex Conciliis, ac Sanctorum Patrum primitivæ Ecclesiæ testimoniis, apud quos frequentissimè verbum hoc pro sacrificio Altaris accepitur, ut videre licet apud Baron. & Spondan. Gualter. in Chirographia, sac. 1. verit. 1. §. 15. pag. 35. Théat. vitæ hum. lit. S. verb. Sacrificium, pag. 26. Fagund. in 1. Eccles. præcept. lib. 3. cap. 2. num. 10.

Sed questionis est, cuius idiomatis propria hæc vox Missa, sit, de qua D. Covar. in præsenti. Quidam Latinam esse arbitrantur, à verbo mitto seu dimitto deducunt: cuius etymologia plures rationes reddunt, ex quibus præcipue sunt, quia peracto sacrificio, populus dimititur, Diacono pronunciante, Ite Missa est; aut quia hostia sacra corporis & sanguinis Christi ad patrem mittitur, vel quoniam Fideles per Sacerdotem preces, vota & oblationes ad Deum mittunt, de quibus & aliis causis huic opinioni adstipulantes videndi sunt lex 58. tit. 4. part. 1. Durant. dist. 1. cap. 4. a num. 48. Theat. vitæ hum. sup. pag. 25. Lexic. Theolog. verb. Missa, Card. Bellarm. tom. 2. lib. 1. de Missa, cap. 1. Pat. Suar. de Sacram. resol. 3. quæst. 83. disp. 74. vers. Secundo de origine, fol. 954. Fagund. de præcept. Eccles. lib. 3. cap. 2. num. 13. Filliac. in Decalog. tom. 1. tract. 5. de Eucharist. cap. 1. num. 14. Calepin. verb. Missa, Balsæ. in Florib. Theolog. tom. 2. verb. Missa 1. num. 1. Castro Palao tom. 4. tract. 22. disp. unic. punct. 1. num. 4. Bonacina de sacram. disp. 4. q. ult. punct. 1. num. 1. vers. Dicitur, D. Isidor. etymolog. lib. 2. cap. 19. Di castill. de Sacramenti. tract. 5. de sacrific. Missæ, disp. 1. dubit. 4. n. 66. Gavant. in thesaur. sacr. Rituum, part. 1. tit. 1. pag. 2. ver. Vox Latina, Henao de sacrific. Missæ, disp. 2. sect. 1. num. 1. Lexic. Calvin. verb. Missa, & alii plurimi. Unde constat hanc sententiam longè receptionem esse altera, de qua infra, n. 14.

Ibi: Sextus I. qui idem successit.

Hic Hymnus, Sanctus, sanctus, sanctus, dicitur Trifagijs, Angelicus, Victorialis, Triumphalis, Cherubicus, qui quidem ante B. Sextum in Missa canebatur: sed Pontifex hic morem Ecclesiæ suo decreto firmavit, qui obiit anno 142. Spondan. ex Baron. anno 142. num. 10. Gavant. Yy 3 sup.

*sup. part. 1. tit. 12. vers. Concludit, fol. 38. Quod uterque observat ex Clemente lib. 8. Constat. cap. 16. Hymnus ille desumptus est partim ex Evang. Matthei, cap. 21. partim ex Isaia, cap. 6. cui B. Ignatius adjecit narratur verba illa, *Benedictus qui venit, &c.* & in Concil. Valensi, cap. 6. statuit, ut in omnibus Missis, etiam defunctorum, recitarentur simul cum hymno, Ira Gavant, ubi proxime, qui sedulo tradit à quo singula, que hodie in Missa celebratione adhibentur, fuerint instituta.*

Ibi : *Et adsumitur origo ejus rei à Gracis.*

Mos fuit apud Græcos, ut cum sacra agebantur, nullus discederet antequam per eum, qui sacra faciebat, abeundi licentia concederetur per ea verba, que Latinè *Missa populi*, interpretantur, quod ad rem obseruant Theat. vita humanæ *sup. pag. 25.* Calepin. & Lexic. Calvinii *supr.*

Ibi : *Scribit ad hoc Plutarchus.*

Idem quod de Gracis præmisimus, Romanis fuit in usu, quia confectis Sacrificiis, populus dimittebatur, Flamine dicente, *Illicet*, id est, ire licet. Calepin. verb. *Illicet*, ubi quod finem ejusque actionis significat prater alia, Lexic. Calvinii verb. *Missa*, Cornucop. de ling. Latin. col. 110. num. 10. Joan. Rosin. de antiquitatib. Roman. lib. 5. cap. 39. vers. Posteaquam cadaver, ubi de funere agit, quo peracto, præfica novissimum verbum alta voce pronunciabat, *Illicet*.

Ibi : *Proprius tamen huic observationi accedit.*

Olim in Ecclesia Missa duplex existere dicebatur, cum unum esset sacrificium; nam præmissis precibus, & aliis usque ad offertorium exclusive, Diaconus pulpitum ascendens proclamabat, *Si quis catechumenus est, exeat foras*; aut, *Si quis non communicat, det locum*: quo audio, catechumeni, Gentiles, energumeni, & alii, quibus interesse sacrificio Altaris non licebat, abibant: & haec Missa Catechumenorum vocabatur. Altera Missa Fidelium erat, que ad finem usque perdurabat, à qua non discedebatur antequam Diaconus pronunciaret, *Ite Missa est*: de quibus *l. 59. tit. 4. part. 1.* B. Gregor. dialog. 2. cap. 23. Pat. Suar. sup. Gulielm. Durant. d. cap. 4. num. 45. 46. & 47. Fagund. dicit. cap. 2. num. 12. Bassus ubi sup. Dicatillo num. 67. Henao sup. n. 3. Theat. vita hum. verb. *Sacrificium*, pag. 26. Castro Palao, Calepin. Lexic. Theolog. Lexic. Calvinii laudati *supr.* num. 2. Ille autem usus, ut ad proclamationem Diaconi excluderent à Missa catechumeni, & alii, qui Divinis interesse vertabantur, forte Ecclesie mutuatus provenit à Gracis Gentilibus, quibus moris fuit, ubi populus ad Sacrificia convenerat, ut sacra facturus interrogaret, *Quis hic?* Cui circumstantes respondebant, *Multi & boni*, quæ adserabant, ut si quis conscius esset piaculi admissi, à mysteriis discederet. Lexic. Calvinii verb. *Missa* 2. ubi latè probat, Missam in plurali pro uno eodemque sacrificio usurpari ad significandam Missam Fidelium, & catechumenorum. Henao ubi proxime.

Ibi . Sribit ad hoc D. Augustinus.

Omnis ferè, quos dedimus numero precedenti, asseverant Catechumenis non licuisse Missa Fidelium adesse, quia ante Baptisma suscepimus extra gremium Christianorum existentes putabantur indigni nedum sacra Communione corporis Domini, sed etiam ipsius aspectu. Vide Suar. Fagund. Bass. Durant. & alios ubi proxime. Verum Ecclesia, ut D. Augustinus testatur, non solum ob Sacramenti reverentiam, sed etiam ut catechumeni alacritus ad salutiferum Baptismi fontem convalarent, mysteria sacra ab eisdem celare decrevit, sicut & factorum librorum lectionem non permisit, sicut observamus *supr. cap. 14. num. 4.* naturale quippe est exceptare negata, unde versus: *Natum in vetitum, appetimusque negatum.* Eadem fortassis ratione non instruebantur in Fide catechumeni in scriptis, sed viva voce, ut referitur ex Erasmo in prefat. D. Luca, & in Lexic. Calvin. verb. *Catechista*.

Ibi : *Nullum ex eis admitti ad Eucharistiam.*

Infidelis omnis sacræ communionis est omnino incapax, etiam si catechumenus sit, quia cum nondum per januam, quæ est Baptismus, cap. *Cum itaque 112. de consecrat. disp. 4. l. 10. tit. 4. part. 1.* ingressus sit, aliorum Sacramentorum particeps fieri nequit, cap. *ult. §. 1. de Presbyter.* non baptizat. d. l. 10. Parit. Ita docent Suar. de Sacram. disp. 62. quæst. 78. sect. 3. vers. Sed hac sententia, Bonacina cod. tract. disp. 4. quæst. 6. punct. 1. n. 2. Bassus in Florib. Theolog. tom. 1. verb. *Communio sacra*, num. 23. Fagund. in 3. precept. *Eccles. lib. 3. cap. 8. num. 1.* Lug. de Sacram. disp. 13. sect. 1. num. 4. Diana part. 4. tract. 4. resol. 50. vers. *Nota secundo*, ubi quod non confirmatus potest sumere Eucharistiam. Imò qui ante Baptisma ad Altaris Sacramentum accedit, deterius delinquit quam Christianus cum conscientia lethalis culpæ. Leand. de Sacram. tom. 2. tract. 7. de Eucharist. disp. 7. quæst. 6. Sed licet hac sententia omnium sit, uno excepto. Theologo Marsilio, everti tamen videtur *ex d. cap. Veniens*, §. 1. de Presbyter. non baptiz. ibi: *Quoniam & Sacramennum conjugii, & Eucharistie à non baptizatis recipi potest, Sed dicendum est cum Suar. sup. & Lugo dicit. sect. 1. num. 7.* Pontificem ibi non decisive fuisse loquuntur, sed ea arguentem super questione retulisse.

Ibi : *Joan. 2. Ipse autem Jesus non credebat se illis.*

Quia inconstantiam eorum agnoscebat, qui recens ob miraculum crediderunt. Cornel. à Lapide ibi.

Ibi : *Imò neque illam intueri.*

Ita prænotatum est *supr.* num. 8. ex Suarez laudato *supr.* num. 4.

Ibi : *Quamvis panis benedictus ac sanctificatus.*

Olim in Ecclesia Dominicis ac festis diebus post solemnia Missarum distribuebatur catechumenis

Vers. Andr. Alciat. lib. parerg. 7.

Hucusque actum est de prima opinione posita *supr. num. 4.* ejusque rationibus: nunc ad aliam oppositam pervenitur, quæ docet, verbum *Missa* Hebraicum, sive Chaldaicum esse origine, à voce *Missab* profectum, quod spontaneam oblationem significat. Ita sentiunt Spondan. ex Baron. in Epit. anno 34. n. 16. Gualter. in Chronograph. sc. 1. verit. 1. §. 15. pag. 35. Tolet. in Sum. lib. 2. cap. 4. num. 6. Ant. Nebrissens. verb. *Missa*, Henricq. in Sum. lib. 8. de *Eucharist.* cap. 1. n. 1. Navar. in Manual. Lat. cap. 25. num. 111. & alii apud eos. Quam opinionem probabilem fatetur Suar. de Sacram. quest. 83. sect. 3. vers. Secundo de origine, pag. 954. pro qua adducit Concil. Senon. in decret. Fidei, cap. 11. Claud. de Sanctis in prefat. ad Grac. liturgias, Pamphil. in prefat. ad Latin. liturg. & in scholiis ad Tertullian. lib. de orat. in princip. Nec parum suader similitudo vocis *Missa*, & *Missab*, & verbi significatio, quæ aptissima est sacrificio corporis Christi, qui se ipsum pro nobis ultrò Patri obtulit: estque admodum verosimile, Apostolos qui hoc nomen imposuerunt, illud ex sacris Literis accepisse ad tantum mysterium significandum. Et licet Suarez ubi *supr.* objiciat, quod Patres Græci, & Syri eam vocem non retinuerunt in suis liturgijs sicut alias, ut *Alleluia*, *Amen*, quæ Hebraicæ sunt, ex quo præsumitur esse verbum Latinum; tamen hoc minimè convincit, cùm ex alia causa omitti posset; ideoque etsi non ita recepta ut opposita, amplexanda videatur, etsi D. Covar. de ejus veritate dubius aliis linguae Hebraicæ peritoribus decidendam quæstionem relinquat circa opinionem probationem. Hebræi verò *Micha* sacrificium Altaris appellant. Bonacina de Sacram. disp. 4. 9. ult. punct. 1. num. 1. vers. Dicitur.

Ibi : *Qui tandem usus est ad nostra tempora.*

II Auтор Theatri vitæ hum. ubi proximè, testatur in tota Gallia, & aliis provinciis usu receptum, ut post concessionem Parochus panem benedicat, qui sextus frustulatum assentibus tribuitur, ut domum deferant. Idem in aliquibus Hispaniæ oppidis obseruator hodie.

Ibi : *Et quanvis predicta hujus dictio nis Missa.*

12 Hujusmodi etymologia à mittendo, seu dimitendo populo, tam Fidelium, quam catechumenorum, post unam & alteram Missam, placet laudatis *supr. n. 4.* & de catechumenorum missione consule Suar. de Sacram. disp. 83. q. 83. sect. 1. vers. Secundo probari potest, cum seqq. Lexic. Calv. verb. *Catechumeni*, ubi quod ter proclamabat diaconus: *Exite catechumeni.*

Ibi : *Nec me latet olim à Romanis Pontificibus.*

Vide Spondan. ubi proximè, num. 13. in addit. qui D. Covar. assentitur, assens. panem illum, quem mittere solebat Pontifex, Eucharistiam esse.

Vers. *Quibusdam vero placuit.*

13 Inter ceteras rationes, quas reddidimus *supr. num. 4.* hæc est, quia per Sacerdotem hostia offeratur, & preces, vota & oblationes ad Deummittuntur, seu transmittuntur, quam probant omnes ferè ibi laudati, & habetur in l. 58. tit. 4. p. 1. Primus qui tantum sacrificium obtulit Patri, fuit idem Christus nocte Cœna, Trident. sect. 22. cap. 1. Fagund. in 1. precept. *Eccles. lib. 3. cap. 2. num. 11.* Post quem aliqui existimant primum celebrasse B. Iacobum, sicut præmissum num. 1. sed præter alios contraria tenet Gavant. sup. part. 1. tit. 1. pag. 3. vers. *Primari vero*, ubi tradit B. Petrus ante omnes sacram fecisse die Pentecostes in cœnaculo Sion. Idem Apostolus in Missa celebratione orationem Dominicam adhibuisse fertur, Durant. in ratione. *Divin. Officior. lib. 4. cap. 1. n. 4.*

Sacrosanctum Eucharistiae sacrificium Græci liturgiam vocant, de qua fūsè Gualter. ubi nuper, §. 16. ubi quod ea vox significat tributum, obsequium, ac publicam functionem, seu ministerium. Idem observant Bonacina sup. Bellarm. tom. 2. lib. 1. de *Missa*, cap. 1. Bassus in Florib. Theolog. verb. *Missa* 1. num. 1. Azor. Institut. moral. part. 1. lib. 10. cap. 8. quæst. 83. disp. 74. sect. 3. vers. Secundo de origine, pag. 954 Fagund. d. cap. 2. num. 14. Henricq. sub. lib. 9. cap. 10. n. 2. Coepit liturgia, seu Missæ sacrificium celebrari apud Græcos sub Adriano I. Imperatore, qui obiit anno Christi 140. Gavant. in thesaur. sacror. rituum, part. 1. tit. 5. num. 2. Ibi : *Aliisque veteres Theologi Synaxis appellarunt.*

Synaxis significat conventum, seu collectionem Fidelium ad actiones sacras in Ecclesia exercendas, velut ad orandum, ad audiendum verbum Dei, aut Sacraenta celebranda; frequentissimè usurpatur pro sanctissima Eucharistia, vel pro Communione, sive celebratione Sacrificii corporis Domini, ut videtur est apud Baron. Anual. tom. 1. anno 34. ubi Spondan. num. 16. & anno 57. & ibi Spondan. num. 45. Suar. ubi proximè, Calepin. verb. *Synaxis*, Fagund. in 3.